

Брюксел, 28.8.2015 г.
COM(2015) 411 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ
ПАРЛАМЕНТ**

Преглед на секторните адаптации за Лихтенщайн

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В Протокол № 15 от Споразумението за Европейското икономическо пространство (Споразумението за ЕИП) относно преходните периоди за установяването на свободно движение на лица се посочва, че Лихтенщайн може да запази в сила до 1 януари 1998 г. количествени ограничения по отношение на предоставянето на нови разрешения за пребиваване на граждани на държавите — членки на ЕО, и на други държави от ЕАСТ. Решение № 1/95 от 10 март 1995 г. на Съвета на ЕИП относно влизането в сила на Споразумението за Европейското икономическо пространство за Княжество Лихтенщайн¹ включва специална декларация на Съвета на ЕИП относно свободното движение на хора. В тази съвместна декларация се заявява, че в края на преходния период, предвиден в Протокол 15 от Споразумението за ЕИП, трябва да се извърши преразглеждане на преходните мерки, като се вземе предвид „специфичното географско положение“ на Лихтенщайн. В тази декларация се предоставят и някои насоки относно значението на това специфично положение: „Съветът на ЕИП признава, че Лихтенщайн има много малък населен селски район с необичайно висок брой постоянно пребиваващи чужденци и служители. В допълнение към това, Съветът признава че е от жизнена важност за Лихтенщайн да запази собствената си национална идентичност“.

След изтичането на срока на действие на Протокол 15 от Споразумението за ЕИП относно свободното движение на лица, през 1999 г. Лихтенщайн и Европейският съюз се споразумява за специфична договореност. Тази договореност, известна като „секторните адаптации“, беше включена първоначално в Решение на Съвместния комитет 191/1999² и впоследствие в приложение V (Свободно движение на работници) и приложение VIII (Право на установяване) към Споразумението за ЕИП. Съгласно секторните адаптации свободното движение на хора се прилага за Лихтенщайн. Въпреки това гражданите на ЕИП, които желаят да пребивават в Лихтенщайн, трябва да получат разрешение за пребиваване. В адаптациите се определя минималният брой разрешения, които се издават на граждани на ЕИП всяка година, представляващ годишно нетно увеличение на постоянно пребиваващите лица от ЕИП със съответно 1,75 % (за икономически активните лица) и 0,5 % (за икономически неактивните лица)³ в сравнение с техния брой през 1998 г. Притежанието на разрешение за пребиваване обаче не е предпоставка за правото на работа в Лихтенщайн.

---

¹ ОВ L 86, 20.7.1995 г., стр. 58.

² Решение № 191/1999 на Съвместния комитет на ЕИП от 17 декември 1999 г. за изменение на приложения VIII (Право на установяване) и V (Свободно движение на работници) към Споразумението за ЕИП.

³ Приложение VIII (Право на установяване):

„Дял II

1. Броят на разрешителните за пребиваване, издавани годишно за граждани на Исландия, Норвегия и държавите — членки на ЕС, които развиват икономическа дейност в Лихтенщайн, се определя по такъв начин, че годишното нетно увеличение от предходната година на броя на икономически активни граждани от тези страни, пребиваващи в Лихтенщайн, да е не по-малко от 1,75 % от техния брой на 1 януари 1998 г.
[...]
2. Властите на Лихтенщайн издават разрешителни за пребиваване по начин, който не е дискриминативен и не нарушава конкуренцията. Половината от нетното увеличение на разрешителните се издава съгласно процедура, която дава равен шанс на всички кандидати.
3. Пребиваващите, които имат краткосрочно разрешение и които упражняват икономическа дейност, следва да се включат в квотата.
[...]

В хода на разширяването от 2004 г. тези договорености с първоначален срок на прилагане от пет години бяха продължени, при условие че бъдат преразглеждани на всеки пет години. Първото преразглеждане се състоя през 2009 г., а второто започна през 2014 г.

Настоящото съобщение е част от това второ преразглеждане. То се съсредоточава върху въпроса дали на Лихтенщайн следва да се разреши да продължи да прилага тези ограничения по отношение на броя на разрешенията за пребиваване, които предоставя.

2. СЕКТОРНИТЕ АДАПТАЦИИ НА ПРАКТИКА

Лихтенщайн публикува ежегодни доклади относно начина на прилагане на адаптациите и впоследствие ги изпраща на своите партньори от ЕС и на Надзорния орган на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ). Предоставената по-долу информация се основава на доклада, представен от Лихтенщайн през 2014 г.

Органите на Лихтенщайн могат да издават най-малко 56 нови разрешения за постоянно пребиваване и около 300 нови краткосрочни разрешения (за пребиваване с продължителност не повече от 12 месеца) годишно на граждани на ЕИП, извършващи икономическа дейност в Лихтенщайн. Всяка година Лихтенщайн изпълнява своите задължения по квотите за нови разрешения. Броят на краткосрочните разрешения обикновено е под 300. Допълнителна квота се предоставя за лица, които не извършват икономическа дейност и които желаят да пребивават постоянно в Лихтенщайн. Тази квота е около 20 разрешения годишно. Не съществуват ограничения, които да пречат на членовете на семейството на притежател на разрешение за пребиваване да се присъединят към съпруга си/семейството си и да пребивават в Лихтенщайн. Те също така имат право да упражняват икономическа дейност.

Година	Брой на заявленията от икономически активни лица	Брой на заявленията от икономически неактивни лица
2001 г.	502	53
2002 г.	516	45
2003 г.	467	31
2004 г.	500	24
2005 г.	436	16

Броят на краткосрочни разрешителни, налични за развиване на икономическа дейност, не бива да се отклонява с повече от 10 % от броя им през 1997 г.

Дял III:

Членовете на семействата на граждани от Исландия, Норвегия и държавите — членки на ЕС, законно пребиваващи в Лихтенщайн, имат право да получат разрешение със същата валидност като тази на лицето, от което те са зависими. Те имат право да предприемат икономическа дейност, като в този случай те се включват в броя на разрешителни, издадени на икономически активни лица.

Дял V

Предоставя се допълнителна годишна квота от 0,5 % от базата съгласно точка II за лица, които желаят да получат разрешение за пребиваване [...]“.

2006 г.	555	26
2007 г.	615	33
2008 г.	801	44
2009 г.	657	33
2010 г.	587	25
2011 г.	598	41
2012 г.	483	27
2013 г.	464	16

При преразглеждането от 2009 г. специфичните договорености останаха непроменени.

3. ПЕРЕРАЗГЛЕЖДАНЕТО ОТ 2014 Г.

Настоящият процес на преразглеждане започна през 2014 г.

Най-новите данни, предоставени от Лихтенщайн (вж. таблицата по-горе), показват значителен спад в броя на заявленията за разрешения за пребиваване, подадени от икономически активни и икономически неактивни лица, след като през 2008 г. беше получен рекорден брой заявления. Броят на заявленията все пак остава 16—23 пъти по-висок от минималната квота за разрешения, по-специално за икономически активните лица.

По време на консултациите между Европейската комисия, Европейската служба за външна дейност и Лихтенщайн относно евентуална промяна в съществуващите правила Лихтенщайн заяви, че капацитетът да приема нови желаещи да пребивават на негова територия е останал сравнително ограничен и не се е променил през разглеждания период. Лихтенщайн заяви също така, че в Съвместната декларация относно секторните адаптации за Лихтенщайн, приложена към Споразумението от 2014 г. относно участието на Хърватия в ЕИП, по същество е потвърден непромененият капацитет на Лихтенщайн да приема нови желаещи да пребивават на негова територия⁴. С оглед на това Лихтенщайн предложи специфичните договорености за Лихтенщайн да не се променят и тяхното следващо преразглеждане да се проведе преди май 2019 г.

⁴ „Настоящите договарящи се страни и новата договаряща се страна,
[...]

- Като отчитат запазващия се голям брой граждани на ЕС и на държавите от ЕАСТ, желаещи да пребивават в Лихтенщайн, който надвишава нетния имиграционен прираст, установен в горепосочените секторни адаптации,
- Като имат предвид, че участието на Хърватия в ЕИП води до увеличаване на броя на гражданите, които имат право да се позовават на свободното движение на хора, закрепено в Споразумението за ЕИП,

Се договарят надлежно да вземат под внимание тази фактическа ситуация, както и непроменения капацитет на Лихтенщайн да приема нови желаещи да пребивават на негова територия, при преразглеждането на секторните адаптации в приложения V и VIII към Споразумението за ЕИП.“

В рамките на преразглеждането Комисията оцени дали е имало промяна в специфичното географско положение на Лихтенщайн и в обстоятелствата, посочени в Решение № 1/95 на Съвета на ЕИП, а именно че: а) Лихтенщайн има много малък населен селски район; и б) Лихтенщайн има необичайно висок брой постоянно пребиваващи чужденци и служители и жизненоважен интерес от запазването на националната си идентичност.

Резултатът от направената оценка е следният:

а) Лихтенщайн заема територия от 160 квадратни километра, чийто размер не се е променил;

б) Населението на Лихтенщайн е 36 925 души. То се е увеличило с повече от 4 000 души спрямо 1998 г. (32 227), която е базисната година за адаптацията, и с около 1 300 души спрямо 2009 г. (35 851) — годината на предишното преразглеждане. Това може да не изглежда много в реално изражение, но е равностойно на увеличение със съответно 14 % и около 3 %. Делът на чуждестранните лица също нараства и през 2012 г. е достигнал 33,5 % в сравнение с 33,3 % през предходната година, като половината от тях са граждани на ЕИП. Броят на заетите лица е почти равен на броя на постоянно пребиваващите лица (над 35 800 души) и 52 % от тях пътуват до работното място от съседните страни.

Тези данни потвърждават специалния географски характер на Лихтенщайн и ограничения му капацитет да приема нови желаещи да пребивават на негова територия.

Голямото търсене на разрешения за пребиваване въпреки трудностите при получаването им най-вероятно се обяснява с факта, че за постоянно пребиваващите в Лихтенщайн лица се прилагат различни данъчни правила в сравнение с лицата, които не притежават този статут. Докато тези различия продължават да съществуват, може да се очаква, че лицата ще желаят да получат официален статут на постоянно пребиваващи в Лихтенщайн и че броят на кандидатстващите за разрешения за пребиваване ще бъде относително висок, поради което е необходимо да се запазят някои ограничения по отношение на годишния брой на издадените разрешения.

На Работната група на Съвета на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ) беше докладвано по този въпрос на 5 септември 2014 г. и впоследствие на 30 април 2015 г. Някоя държава членка не изрази опасения по отношение на продължаването на сегашния режим.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

С оглед на горепосоченото Комисията не вижда необходимост от промяна в настоящите правила и счита, че разпоредбите относно секторните адаптации могат да останат непроменени. Преразглеждане на тези разпоредби следва да се проведе преди май 2019 г.